

Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія»

Стратегія розвитку - 2020

«Читаюча молодь – освічена та культурна людина – нова держава»

Мета: молоді Києва – бібліотеку європейського рівня

Київ – 2015

Короткі відомості про заклад культури «Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія»

Заснована в 1922 році майбутньою дружиною українського письменника Павла Тичини Лідією Петрівною Папарук, як бібліотеку для дітей.
З 1994 року – Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія» м. Києва.

Юридична адреса: 01032, Україна, м. Київ, вул. Л.Толстого, 49

Сайт: WWW.MSMB.ORG.UA, офіційна електронна пошта – lib@msmb.org.ua

т./факс: 044 2881174, т.: (044) 288 30 12.

Загальна площа 2-х приміщень бібліотеки – 567 м²

Книжковий фонд – 104,3 тис. документів.

Штат – 36 одиниць, в т.ч. 26 бібліотечних працівників.

Молодіжна бібліотека щорічно обслуговує понад 15 тис. користувачів, які відвідують приміщення бібліотеки за рік понад 75 000 разів та одержують різних видів документів для опрацювання понад 260 000 примірників.

До того, відвідування сайту становить 90 – 100 тис. щорічно. Загальна кількість посадочних місць – 70.

Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія» належить до комунального майна міста Києва, підпорядковується Департаменту культури Київської міської державної адміністрації.

Вступ.

Стратегічні цілі та завдання Міської спеціалізованої молодіжної бібліотеки «Молода гвардія» було розроблено на основі Закону України «Про бібліотеки та бібліотечну справу», враховуючи «Стратегію Української бібліотечної асоціації на 2015 – 2018 рр.», опублікованих досліджень УБА щодо стану бібліотечно-інформаційної галузі в Україні, вивчення досвіду роботи та подолання проблем у таких бібліотеках країн Європейського Союзу, як Литва, Латвія, Польща.

Під час підготовки цієї стратегії враховувалися результати опитувань користувачів бібліотеки, попередній досвід роботи МСМБ, аналізи статистичних даних, результати обговорень з представниками молодіжних громад Києва, Кодекс етики бібліотекаря Української бібліотечної асоціації, досвід роботи в Консультаційній раді та участь в навчальних тренінгах міжнародної програми «Бібліоміст» в Україні тощо.

Цей документ є рамковим документом і має пов'язувати перспективне мислення з оперативним плануванням, бюджетним процесом і врахує тенденції розвитку та проблеми молодіжного середовища, державну молодіжну політику.

Передбачається реалізація цієї стратегії протягом п'яти років, її мета – сконцентрувати всі ресурси, доступні МСМБ «Молода гвардія», на ключових напрямках та забезпечити життєздатність, стабільність та поступовий розвиток закладу.

Стратегія «Читаюча молодь – освічена та культурна людина – нова держава» має стати засобом об'єднання бібліотекарів, читачів, користувачів, органів влади, партнерів, представників громадськості для формування спільного бачення, розуміння проблем бібліотеки та відчуття причетності до їх вирішення.

Молоді Києва – бібліотеку європейського рівня!

Визначено такі складові сучасної європейської бібліотеки: швидкий доступ до наявних документів, забезпечення збереженості інформації, мережеві сервіси з якісним доступом користувачів до ресурсів, надійні системи передавання даних, доступ до електронних версій видань, безоплатність та доступність послуг для користувачів, екологія фондів, контроль доступу та відео моніторинг в приміщеннях, надійна система охорони та пожежогасіння.

I. Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія» – це:

Візія (якими ми хочемо бути для читачів)	<ul style="list-style-type: none"> • Сучасний, яскравий та комфортний простір, дружній до молоді • Центр самоосвіти та духовного розвитку • Популярне, відкрите місце зустрічі, центр громади
Цінності (у що ми віримо)	<ul style="list-style-type: none"> • Орієнтованість на інформаційні потреби користувача • Різноманітність сучасних бібліотечних послуг • Оперативність та повнота інформації • Рівність доступу до інформації • Партнерство • Професійна етика
Місія (для чого існуємо)	<ul style="list-style-type: none"> • Зберігаємо та примножуємо духовні цінності народу України • Реалізуємо права особистості на отримання інформації • Створюємо умови для рівноправного, вільного та комфортного доступу до світових інформаційних ресурсів • Сприяємо покращенню добробуту, соціальному захисту, культурному та економічному розвитку особи • Сприяємо морально – етичним пошукам молоді людини у пізнанні навколишнього світу та себе

Вектори руху:

Публічність	→	Громадські ініціативи	→	Бібліотека – інформаційний та культурно – просвітницький центр.
Популярність	→	Партнерство	→	«Третє місце» для молоді.
Позитивний імідж	→	Проекти	→	

Етапи реалізації:

2016 – 2017 рр.	2017 – 2019 рр.	2019 – 2020 рр.
<ul style="list-style-type: none"> • Модернізація комп'ютерного парку та програмного забезпечення • Рівні можливості доступу до інформації для осіб з обмеженим зором та слухом, осіб з обмеженими фізичними можливостями • Підготовка Електронного каталогу до інтеграції та його конвертація в загальноміський інформаційний простір • Розробка технічних завдань для замовлення проектно-кошторисної документації • Проектування енергозберігаючих технологій • Передплата електронних видань, організація їх використання 	<ul style="list-style-type: none"> • Поточний ремонт та сучасний дизайн приміщень: <ul style="list-style-type: none"> - вул. Льва Толстого, 49 (2018, 2019 рр.) - Повітрофлотський пр., 10 (2019 р.) • Збільшення місць доступу до Інтернет для користувачів • Під'єднання до електронного • врядування та інших он-лайн послуг • Участь у створенні загальноміського інформаційного простору публічних бібліотек м. Києва 	<ul style="list-style-type: none"> • Створення сучасної молодіжної медіатеки (Повітрофлотський пр., 10) • Облаштування бібліотеки, як сучасного, яскравого та комфортного простору для молоді (вул. Льва Толстого, 49) • Участь в організації кооперації щодо створення інформаційної продукції публічних бібліотек м. Києва • Обмін інформацією та ресурсами в єдиному бібліотечному просторі публічних бібліотек м. Києва

II. Молодіжна громада Києва і бібліотека.

№	Перспектива	Проблема	Завдання бібліотеки	Очікуваний результат
1.	Соціальні потреби Молоді.	<ul style="list-style-type: none"> • Складнощі із здобуттям якісної освіти через її високу вартість • Труднощі працевлаштування, одержання першого місця роботи • Недостатня увага до людей з особливими потребами • Незрілість молодих батьків, невідповідність до виховання дітей • Правова та підприємницька необізнаність • Обмеженість або відсутність коштів для власних потреб • Проблеми підліткової соціалізації 	<ul style="list-style-type: none"> • Надання оперативної інформаційної підтримки та послуг з питань освіти • Допомога у навчанні та самоосвіті молоді • Допомога у профорієнтації, у пошуку місця роботи • Інформаційна співпраця з центром зайнятості • залучення партнерів та розвиток партнерських зв'язків з організаціями • Створення умов та надання площ для творчої реалізації • Консультативна та практична допомога абітурієнтам 	<ul style="list-style-type: none"> • «Технічне завдання» та Проектно - кошторисна документація ремонту та встановлення обладнання для створення рівних можливостей доступу до послуг для користувачів з особливими потребами • Сприяння формуванню активної громадської позиції, участі в процесах управління, перетворення держави • Сприяння «Стратегії розвитку інформаційного суспільства» • Інформаційна підтримка

			<ul style="list-style-type: none"> • Юридична інформаційна підтримка молоді • Просвітницька робота з майбутніми батьками • Аналіз простору та ресурсів МСМБ на доступність для осіб з особливими потребами 	<p>державних реформ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Соціально незахищена молодь заощаджує кошти на оплату консультацій, юристів, репетиторів, бюро працевлаштування, курсів, тренінгів, інше • Організація учбових місць для дистанційної освіти
2.	Культурне молодіжне середовище.	<p>Зовнішнє середовище Києва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відсутність доступного або безоплатного привабливого культурного сервісу, змістовного дозвілля для молоді • Проблеми міжособистісного спілкування підлітків поза соціальними мережами • Недостатність доступних закладів для творчого розвитку • Загрози великого міста 	<ul style="list-style-type: none"> • Протидія інформаційним війнам, медіа грамотність • Ремоделінг відділу мистецтв: <ul style="list-style-type: none"> - поповнення фонду сучасними медіа ресурсами; - оснащення сучасними засобами для прослуховування та перегляду цих ресурсів; - встановлення ПЗ для створення медіа продукції • Майстер класи, творчі зустрічі • Виставки та презентації творчих робіт молодих митців та аматорів 	<ul style="list-style-type: none"> • Створення молодіжної некомерційної медіатеки • Можливість створення, редагування, перегляду та прослуховування медіа ресурсів • Соціально незахищена молодь заощаджує кошти на розваги, креативні заняття, реалізацію творчих проектів • Комфортне та безпечне місце для змістовного дозвілля соціально незахищеної молоді
3.	Розвиток навичок продуктивного читання як засобу засвоєння інформації.	<ul style="list-style-type: none"> • Згасання інтересу до читання художніх текстів • Проблеми з процесом читання вголос, втрата відчуття слова • Орієнтованість на електронні гаджети та особливий стиль спілкування в соцмережах • Сприйняття Інтернет - контенту як надійного джерела інформації • Слабка поінформованість про послуги та можливості бібліотеки • Брак часу на читання 	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення не форматних просвітницьких, патріотичних креативних заходів (клубні зустрічі, квести, відео конференції, флешмоби, уроки швидкого читання, інсталяції, інше) • Створення привабливого, цікавого середовища для проведення вільного часу, молодіжного спілкування, зручного читання • Залучення до участі у голосних читаннях учнів, театральної молоді, аматорів художнього слова, запрошення відомих особистостей 	<ul style="list-style-type: none"> • Просування засад Державної молодіжної політики • Формування читаючої, освіченої, культурно та духовно розвиненої молоді людини • Бібліотечні ресурси та інформаційні послуги, які заохочують молодь стати успішним та корисним державі громадянином • Заощадження видатків користувачів на придбання книг, змістовного дозвілля

III. Складові успіху Стратегії – 2020

	Перспектива	Проблема	Завдання бібліотеки	Очікуваний результат
4.	Фінансування видатків молодіжної бібліотеки як важлива інвестиція в майбутнє держави.	<ul style="list-style-type: none"> • Недофінансування окремих видатків згідно кошторису в минулі роки • Нестача або епізодичне надходження коштів на: <ul style="list-style-type: none"> - розвиток нових технологій; - укріплення матеріально-технічної бази; - поповнення фондів 	<ul style="list-style-type: none"> • Розробка та погодження фінансового плану реалізації «Стратегії розвитку МСМБ» • Економія ресурсів • Оптимізація витрат • Залучення додаткових коштів • Проектно-грантова робота 	<ul style="list-style-type: none"> • Фінансування «Стратегії розвитку МСМБ – 2020» для реалізації мети: молоді Києва – бібліотеку європейського рівня • Збалансований кошторис розвитку бібліотеки та забезпечення нових напрямів роботи і послуг • Створення молодіжного медіа-центру на базі відділу мистецтв МСМБ • Соціальна підтримка молоді
5.	Персонал, що має втілити ідею «Молоді Києва – бібліотеку європейського рівня!»	<ul style="list-style-type: none"> • Низька заробітна плата • Падіння престижу професії бібліотекаря • Зростанням вимог щодо оволодіння новими комп'ютерними технологіями • Недостатня ініціативність та мотивація до змін • Старіння кадрів 	<ul style="list-style-type: none"> • Кадровий менеджмент, залучення молодих фахівців • Удосконалення системи підвищення кваліфікації • Участь у навчаннях тренінгових центрів УБА • Розвиток системи мотивацій та заохочень • Визначення персональних професійних цілей • Просування по кар'єрі 	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективна командна робота ініціативних, відповідальних, висококваліфікованих фахівців • Дотримання Кодексу професійної етики бібліотекаря від Української бібліотечної асоціації

6.	<p>Сучасні комп'ютерні технології як інструмент реалізації права особи на доступ до оперативної та об'єктивної інформації.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Фізична та моральна зношеність комп'ютерної техніки (в тому числі серверу для зберігання баз даних) та обладнання • Застаріле програмне забезпечення • Відсутність можливостей надання електронних послуг для користувачів з особливими потребами • Відсутність єдиного інформаційного простору бібліотек м. Києва 	<ul style="list-style-type: none"> • Передбачити у кошторисі видатки на оновлення комп'ютерної техніки, обладнання та програмного забезпечення • Користуватися програмним забезпеченням, представленим у вільному доступі • Участь у заходах публічних бібліотек та Департаменту культури щодо створення «Єдиного інформаційного простору бібліотек м. Києва» • Модернізація офіційного сайту МСМБ, організація доступу до повнотекстових документів 	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення користувачів Інтернет - центрів МСМБ • покращення якості та оперативності надання нових сучасних послуг • розширення можливостей доступу до електронних повнотекстових баз даних • надання електронних послуг для користувачів з особливими потребами • Надання доступу до послуг електронного врядування та залучення молоді до електронної демократії
7.	<p>Формування, збереження та популяризація бібліотечних фондів. Реалізація ідеї безбар'єрного доступу до інформації.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Недофінансування кошторисних видатків на поповнення бібліотечних фондів відповідно до норм їх комплектування • Відсутність нормативної бази та правових механізмів щодо: <ul style="list-style-type: none"> - захисту фондів від несанкціонованого вивозу книг; - повернення книг до бібліотеки недобросовісними користувачами послуг абонементного відділу • Застаріле спеціальне ПЗ MARC SQL для генерації електронного каталогу • Проблема захисту фондів від екологічних чинників (вологи, грибка тощо) 	<ul style="list-style-type: none"> • Внесення пропозицій до щорічних проектів кошторисів МСМБ «Молода гвардія» щодо видатків на придбання книг, електронних та періодичних видань • Моніторинг реальних потреб молоді у нових надходженнях • Ініціативна діяльність щодо поповнення фондів бібліотеки шляхом: <ul style="list-style-type: none"> - залучення благодійних коштів; - отримання книг з резервних фондів інших бібліотек; - отримання книг у дарунок • Участь у державному проєкті «Українська книга» Оновлення або перехід на інше спеціальне сучасне бібліотечне ПЗ в рамках «Єдиного інформаційного простору публічних бібліотек м. Києва» 	<ul style="list-style-type: none"> • Задоволення читацьких запитів на книги на 95 – 97% • Збільшення до 30% частини нового бібліотечного фонду • Можливість доступу до повнотекстових баз даних для зареєстрованих на сайті користувачів • Електронний каталог: прозорість, відкритість, оперативність, зручність пошуку інформації про фонди МСМБ

8.	Управління бібліотекою. Реалізація візії та цінностей.	<ul style="list-style-type: none"> • Застаріла нормативно – правова база • Стратегічний менеджмент бібліотечної галузі • Недосконалий Штатний розклад 	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка пропозицій щодо удосконалення нормативно – правової бази бібліотек • Моніторинг громадської думки щодо ініціатив та проектів МСМБ • Конструктивний діалог з органами влади • Залучення додаткового фінансування за рахунок фандрейзінгу, проектно-грашової діяльності • Адвокація • Удосконалення Штатного розкладу та структури бібліотеки 	<ul style="list-style-type: none"> • Діяльність МСМБ ґрунтується на законодавчих актах України та галузевих нормативно-правових документах • Моніторинг інформаційних потреб користувача • Виробництво сучасних інформаційних продуктів та запровадження нових послуг • Розширення партнерства для створення нових можливостей в проектній діяльності на користь молоді
9.	PR: зв'язки з громадою, просування бібліотечних послуг як цінних інвестицій у соціальну підтримку молоді.	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатнє усвідомлення та використання громадою можливостей та пропозицій молодіжної бібліотеки «Молода гвардія» • Відсутній єдиний рекламний простір для публічних бібліотек Києва 	<ul style="list-style-type: none"> • Популяризація послуг бібліотеки • Створення передумов для залучення членів громади до участі в управлінні та розвитку нових можливостей МСМБ • Вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів • Розміщення реклами про послуги МСМБ в публічних місцях та медіа просторі • Використання соціальних мереж 	<ul style="list-style-type: none"> • Створення громадського об'єднання «Клуб друзів молодіжної бібліотеки» • Адвокація та лобювання інтересів користувачів МСМБ «Молода гвардія» • МСМБ – «третє місце» для молоді», креативний майданчик для киян
10	Удосконалення простору. Приміщення: ремонт, зонування, оснащення.	<ul style="list-style-type: none"> • Систематична проблема щодо продовження Договорів оренди - вул. Л.Толстого, 49 - 416, 3 кв. м. на правах оренди - Повітрофлотський пр. 10 - 153,2 кв. м. на правах оренди • Приміщення потребують ремонту та осучаснення • Зношеність комп'ютерних та електричних мереж 	<ul style="list-style-type: none"> • Складання кошторисної документації, модернізація, зонування, організація доступу для читачів з особливими потребами • Організація та проведення ремонтів приміщень • Переналадження комп'ютерних та електричних мереж • Встановлення сучасних приладів обліку енергоносіїв 	<ul style="list-style-type: none"> • Продовження оренди приміщення на безстроковій або довготривалій основі • Забезпечення перспективного сталого розвитку МСМБ «Молода гвардія» як осередку культури Києва • МСМБ – сучасний інформаційний центр молодіжної громади Києва • Сучасний, яскравий та комфортний

	<ul style="list-style-type: none"> • Прилади обліку енергоносіїв застарілі або відсутні 	<ul style="list-style-type: none"> • Запровадження енергозберігаючих технологій 	простір, дружній до молоді
--	--	--	----------------------------

IV. Моніторинг «Стратегії розвитку МСМБ «Молода гвардія» – 2020» «Читаюча молодь – освічена та культурна людина – нова держава»

Мета: дослідження та корегування реалізації «Стратегії розвитку МСМБ «Молода гвардія» – 2020»

Склад Моніторингової групи:

- представники Департаменту культури
- члени Громадської ради при МСМБ «Молода гвардія»
- адміністрація МСМБ «Молода гвардія»
- читацький актив

Інструментарій:

- Анкетування (щорічно)
- Тематичне експрес – опитування (щоквартально)
- Статистика (щорічно)
- Фото – відео факти та публікації (за рік)
- Аналіз інвестицій (щорічно)
- SWOT аналіз (щорічно)

Стратегічні індикатори (драйвери)

- Щорічний % зменшення скарг та незадоволеного попиту користувачів
- % скорочення часу опрацювання ресурсів
- % оновлення книжкового фонду
- % зростання користувачів електронних послуг
- Динаміка кількісних показників учасників творчих заходів
- Динаміка кількості постійних користувачів та партнерів бібліотеки

V. Підсумки

1. Європейський вектор України, розуміння цінностей демократичного суспільства, які сьогодні декларує наша держава, законодавчі акти, прийняті Верховною радою України та реформи спонукають до глибоких змін всіх та кожного в Україні.

2. Колектив МСМБ «Молода гвардія» розуміє необхідність таких змін, та разом з користувачами прагне їх реалізації через Стратегію – 2020 «Читаюча молодь – освічена та культурна людина – нова держава».

3. Ми вважаємо, що цей документ перспективного розвитку (з врахуванням Плану заходів щодо його реалізації) буде стартом для позитивних перетворень популярної міської молодіжної бібліотеки «Молода гвардія» та інформаційно-культурного центру на молодіжну бібліотеку європейського рівня.

4. Сучасній молоді потрібна модернізована високотехнологічна бібліотека для рівноправного, вільного та комфортного доступу до інформаційних ресурсів, місце самоосвіти та духовного розвитку, відкрите для зустрічей, центр громади та майданчик для нових молодіжних ідей і проектів.

5. План фінансування заходів щодо реалізації Стратегії – 2020 «Читаюча молодь – освічена та культурна людина – нова держава» погоджується головним розпорядником бюджетних коштів в обсягах, що враховуються при складанні щорічних Кошторисів та «Паспортів бюджетних програм».

6. Ризики та припущення. Ми усвідомлюємо, що існує низка ризиків, які можуть впливати на досягнення цілей Стратегії, зважаючи на складну соціально – економічну та геополітичну ситуацію в країні. Ці ризики можуть бути зменшені шляхом забезпечення тісної співпраці з партнерами, підготовки та реалізації якісних пропозицій та проектів, конструктивного діалогу з фахівцями, владою та громадою Києва.

Очікуваний результат: МСМБ «Молода гвардія» – бібліотека європейського рівня, надійний соціальний партнер молоді м. Києва.

Обговорено та схвалено на загальних зборах колективу. Протокол № 2 від 24.03. 2015 р.